

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Frederik Van Rampelberg

tegen

HLN.be

Met een mail van 14 oktober 2022 dient de heer Frederik Van Rampelberg, directeur van het Sint-Jozefscollege in Aalst, een klacht in tegen HLN.be. Aanleiding is een artikel van 25 september 2022 onder de titel *Jonge papa en leerkracht Sint-Jozefscollege [voornaam] (36) kritiek na zwaar ongeval in Erpe-Mere*. Redactievertegenwoordiger Edwin Ceulebroeck van Het Laatste Nieuws antwoordt met een brief van 16 januari 2023.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft via videoconferentie een hoorzitting gehouden op 13 maart 2023. Frederik Van Rampelberg woonde de hoorzitting bij. Voor HLN.be waren Edwin Ceulebroeck en journalist Koen Moreau aanwezig.

DE FEITEN

Het artikel gaat over een ongeval waarbij een leerkracht van een middelbare school in Aalst levensgevaarlijk gewond raakte. Voorafgaand aan dit artikel publiceerde de journalist een eerste artikel over de omstandigheden van het ongeval, waarin hij het slachtoffer niet identificeerde.

Het betwiste artikel leidt de journalist als volgt in: “De bestuurder die zaterdagochtend levensgevaarlijk gewond raakte bij een aanrijding vlak bij het kruispunt Vijfhuizen in Erpe-Mere is de 36-jarige wiskundeleerkracht [voornaam en naam]. De directeur van het Aalsterse Sint-Jozefscollege bracht de leerlingen en personeelsleden hiervan via Smartschool op de hoogte.”

Het artikel herhaalt de omstandigheden van het ongeval en heeft het verder over een bijzonder populaire leerkracht en papa van twee jonge kinderen. Het vermeldt dat het ongeval op een zaterdagochtend omstreeks 3.30 uur op amper anderhalve kilometer van zijn woonplaats gebeurde en dat hij in uiterst kritieke toestand onder begeleiding van een MUG-team naar het ziekenhuis werd gebracht.

De journalist schrijft dat ‘volgens directeur Frederik Van Rampelberg (...) in een bericht aan leerlingen en personeel’ de toestand van de leerkracht zorgwekkend is. Hij vervolgt met een citaat: “Het wordt afwachten hoe de situatie verder evolueert. Er is op dit moment nog veel onzekerheid. We kunnen voorlopig niet meer dan stil worden, hopen op een goede afloop en dhr. [familienaam] en zijn gezin meenemen in onze gedachten en gebed”.

Een eerste versie van het artikel vermeldde ook dat de leerkracht beademd werd en in kunstmatige coma werd gehouden.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER zegt dat de journalist geen loyale methode heeft gebruikt om zijn informatie te verkrijgen en laat uitschijnen dat hij met klager gesproken heeft. Verder spreekt hij over schending van de privacy.

Klager neemt aanstoot aan de manier waarop het artikel tot stand is gekomen omdat de journalist zijn informatie zonder toestemming uit privécommunicatie heeft gehaald. Hij kopieert en citeert uit een Smartschoolbericht dat klager, als directeur van de school, had gestuurd naar de collega's en de leerlingen en hun ouders van de leerkracht die bij het ongeval betrokken was. Smartschool is een intern communicatieplatform voor onderwijspersoneel, leerlingen en ouders. Het bericht was gericht aan een weloverwogen doelgroep van mensen die de leerkracht kennen, niet aan de hele schoolgemeenschap. De journalist heeft het mogelijk via ouders bekomen, maar hij weet dat het om interne communicatie gaat. Door klager zonder zijn toestemming te citeren, deelt hij gevoelige privéinformatie uit een intern bericht met duizenden mensen die niets met de leerkracht en het ongeval te maken hebben, terwijl klager geenszins de bedoeling had om informatie te delen met de pers. HLN.be argumenteert dat het Smartschoolbericht op een bepaald moment een publiek karakter kreeg, maar de intentie is nooit geweest om het publiek te maken. Als de journalist het bericht wilde gebruiken of eruit citeren, dan had hij klager eerst moeten contacteren.

Het artikel wekt bovendien de indruk dat de journalist klager gecontacteerd heeft of dat klager zelf informatie gedeeld heeft met de pers, wat niet het geval was. Toch hebben verschillende ouders en aanvankelijk ook de familie van de leerkracht hem dit kwalijk genomen. Klager wikt en weegt altijd in overleg met de familie wat hij kan delen en wat niet.

Het artikel schendt de privacy en de menselijke waardigheid van het slachtoffer. Klager vraagt zich af wat de nieuwswaarde is van de vermelding van de naam, voornaam en leeftijd van een verkeersslachtoffer, zijn beroep van leerkracht, het vak dat hij geeft, de naam van de school, het feit dat hij twee jonge kindjes heeft en het feit dat hij beademd wordt en in kunstmatige coma ligt. Al deze details zijn snel na het ongeval gepubliceerd. Zeker bij een zwaar ongeval moet een journalist zorgvuldig oordelen welke informatie hij kan en mag delen. Een leerkracht is geen publiek figuur. Het artikel is zwaar aangekomen bij de familie.

Nadat klager het artikel had gelezen, heeft hij de journalist meteen gebeld met de vraag om het offline te halen. Toen de journalist daar niet op wilde ingaan, heeft hij gevraagd om een aantal details met betrekking tot de gezondheidstoestand van de leerkracht te verwijderen. Op die vraag is de journalist wel ingegaan.

HLN.BE zegt dat het Smartschoolbericht op een bepaald moment een publiek karakter heeft gekregen en dat het daarom geoorloofd was om het te gebruiken.

HLN.be begrijpt de argumentatie van klager en erkent dat Smartschool binnen de school een privé-karakter heeft. Maar het Smartschoolbericht heeft op een bepaald moment een publiek karakter gekregen. De journalist heeft er tientallen screenshots van ontvangen. Hij heeft gemerkt dat het op sociale media enorm gedeeld werd onder collega's en oud-collega's en ook buiten de schoolgemeenschap. Hieruit heeft hij geconcludeerd dat niet alleen de hele school maar ook honderden andere mensen op de hoogte waren van de feiten en de naam van de leraar.

De journalist was niet op de hoogte van het strikte privé-karakter en de beperkte verspreiding van het Smartschoolbericht. Gezien de snelle verspreiding op publiek toegankelijke pagina's en omdat hij het zo vaak had gezien op sociale media, ging hij ervan uit dat de hele school geïnformeerd was. Hij heeft het privé-karakter van de communicatie niet geschonden en heeft niet moedwillig misbruik gemaakt van een intern bericht. Klager had vooraf kunnen weten of tenminste kunnen inschatten dat het bericht ruim verspreid zou worden.

De journalist heeft het bericht niet op onverantwoorde of geheimzinnige manier ingekeken in Smartschool. Hij heeft het via verschillende kanalen verkregen en het was al publiek toen hij het in handen kreeg. Ook al gaat de vergelijking niet helemaal op, toch is het vergelijkbaar met een interne nota in de politiek die uitlekt en waarmee journalisten aan de slag gaan.

De journalist wekt nergens de indruk dat hij met de directeur gesproken heeft. Hij schrijft in zijn artikel duidelijk dat de informatie uit het Smartschoolbericht van de directeur komt. Hij citeert summier en vermeldt duidelijk zijn bron.

De journalist heeft klager niet gecontacteerd omdat hij geen contactgegevens had en omdat het Smartschoolbericht op dat moment al een publiek karakter had.

Wat gegevens over de leerkracht betreft, heeft de journalist de informatie gebracht die op het moment van publicatie publiek en officieel was. De vermelding dat de man levensgevaarlijk gewond was en in kritieke toestand naar het ziekenhuis werd gebracht, behoort tot de gangbare berichtgeving bij ongevallen. Verder bevat het artikel geen details over zijn verwondingen en gezondheidstoestand. De informatie over beademing en kunstmatige coma heeft de journalist verwijderd nadat klager hem had gecontacteerd.

De leerkracht is plaatselijk een publiek figuur en heeft een voorbeeldfunctie. Hij is heel populair bij de leerlingen en binnen en buiten de school een bekend en geliefd persoon. In het eerste artikel dat hij over het ongeval publiceerde, heeft de journalist zijn naam of andere gegevens niet vermeld. Dat heeft hij pas gedaan nadat hij bevestiging had uit het Smartschoolbericht en nadat dit bericht een publiek karakter had gekregen. De lezer heeft recht op die informatie en het is niet excessief om ze na verloop van tijd te vermelden. De journalist heeft overigens bewust een aantal elementen niet vermeld waarvan hij op de hoogte was. Maar volledige identificatie was geoorloofd, gelet op de plaatselijke bekendheid van de leerkracht en het maatschappelijk belang van de verslaggeving.

BESLISSING

Smartschool is een besloten communicatieplatform binnen scholen voor leerkrachten, leerlingen en ouders. Klager heeft als directeur via dit platform informatie over de toestand van de leerkracht gestuurd naar een relatief beperkte groep binnen de schoolgemeenschap. De journalist heeft dat bericht via derden ontvangen. Hij heeft geen deloyale methodes gebruikt om het te verkrijgen. Hij laat in het artikel ook niet uitschijnen dat hij met de directeur gesproken zou hebben, maar maakt duidelijk dat het citaat van de directeur uit het Smartschoolbericht komt. Op deze punten is de klacht ongegrond.

Wat schending van het privéleven van de leerkracht betreft, toont klager als persoon die de klacht in eigen naam heeft ingediend geen particulier belang aan en is de klacht overeenkomstig artikel 18 van het werkingsreglement onontvankelijk.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond wat het onderdeel over het gebruik van loyale methodes voor het verkrijgen van informatie en de bekendmaking van de bron betreft.

De klacht is onontvankelijk wat het onderdeel over schending van het privéleven van het slachtoffer betreft.

Brussel, 20 april 2023